

09.11.2023

Kokousaika 09.11.2023 16:15 - 18:27

Kokouspaikka Lautakuntasali Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Rossi, Saana puheenjohtaja
Kolehmainen, Laura
Meretniemi, Jaakko
Riihimäki, Päivi
Saukkonen, Lea
Strandén, Juhani
Thomas, Coel
Lohikoski, Lari varajäsen

Muut

Sinnemäki, Anni apulaispormestari
läsnä: 159 - 163 §, poistui 17:34
Randell, Mari asiakkuusjohtaja
Alanko, Aarno yksikön päällikkö
Nikunen, Esa ympäristöjohtaja
Ruuska, Pentti yksikön päällikkö
Walén, Laura yksikön päällikkö
Åberg, Riikka yksikön päällikkö
Miinalainen, Matti viestintäsuunnittelija
Gustafsson, Kristina hallintosihteeri
Pisilä, Meri lakimies
Sööt, Elen hallintosihteeri
Haltiala, Pia hygieenikkoeläinlääkäri
asiantuntija
läsnä: 162 §
Salminen, Jere ympäristötarkastaja
asiantuntija
läsnä: 163 §
Salminen, Toni ICT-tukihenkilö

Puheenjohtaja

Saana Rossi 159 - 164 §

Esittelijät

09.11.2023

Saana Rossi	159 §
Mari Randell	asiakkuusjohtaja
	160 - 161 §
Riikka Åberg	yksikön päällikkö
	162 §
Laura Walin	yksikön päällikkö
	163 §
Aarno Alanko	yksikön päällikkö
	164 §

Pöytäkirjanpitäjä

Elen Sööt	hallintosihteeri
	159 - 164 §

09.11.2023

---

§	Asia	
159	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
160	Asia/2	Ilmoitusasiat
161	Asia/3	Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston kokousajat keväällä 2024
162	Asia/4	Elintarvikepetokset – kartoitus maahantuotujen elintarvikkeiden myynnissä havaitusta petoksellisesta toiminnasta
163	Asia/5	Patterimäen luonnonsuojelualueen perustaminen sekä hoito- ja käyttösuunnitelma
164	Asia/6	Rakennuslupahakemus, terveys- ja hyvinvointikeskuksen (käyttötarkoitussuokka 0610) rakentaminen ja aloittamisoikeus, 4219/1, Salomonkatu 8, Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristö RYA, Tilat-palvelu

§ 159

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Lea Saukkosen ja varatarkastajaksi jäsen Juhani Strandènin.

Esittelijä

puheenjohtaja
Saana Rossi

Lisätiedot

Elen Sööt, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 52233
elen.soot(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

puheenjohtaja
Saana Rossi

Lisätiedot

Elen Sööt, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 52233
elen.soot(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 160
Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi.

Helsingin hallinto-oikeus (HAO)

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 23.10.2023 numero 6055/2023

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti 13.4.2022 § 76 tekemällään päätöksellä velvoittaa tontin omistajan ja toiminnanharjoittajan lopettamaan pientalotontilla olevan omakotitalon asuinhuoneiston käyttämisen majoitustilana 1.10.2022 alkaen. Kieltovelvoite ei koske asuinhuoneita, joissa on väestörekisterin mukaan henkilöitä kirjoilla. Päätöksessä on todettu, että asuinhuoneistojen vuokraaminen vähintään kolmen kuukauden vuokrasopimuksella ei ole majoitustoimintaa. Veloitteen tehosteeksi on asetettu juokseva uhkasakko, jonka peruserä on 4 000 euroa ja lisäerä 1 000 euroa jokaiselta yhden kuukauden ajanjaksolta jolloin veloitetta ei ole noudatettu.

Veloitettu valitti ympäristö- ja lupajaoston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on 23.10.2023 antamallaan päätöksellä hylännyt rakennusvalvontaa koskeva valituksen ja valvontamaksua koskevan perustevalituksen sekä oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen. Määräaika, jonka jälkeen huoneita ei saa käyttää majoitustiloina määrätään alkamaan 1.3.2024 lukien.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös on erillisenä liitteenä.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 27.10.2023

Ympäristö- ja lupajaosto myönsi 11.5.2023 tekemillään päätöksillä § 82, § 83 ja § 84 hakijalle, Kiinteistö Oy Eliel Saarisen tie 41-45:lle rakennusluvan kaksi-/neljäkerroksisen oppilaitosrakennuksen rakentamiselle Haagan kaupunginosan korttelin 29026 tonteille 8, 9 ja 10. Ympäristö- ja lupajaosto myönsi lisäksi 28.6.2023 § 117 aloittamisoikeuden rakennustöiden suorittamiselle ennen rakennuslupapäätösten lainvoimaisuutta vakuutta vastaan. Rakennuslupapäätöksistä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen. Samalla vaadittiin täytäntöönpanokieltoa

09.11.2023

Helsingin hallinto-oikeus kielsi välipäätöksellään 17.8.2023 rakennuslupien täytäntöönpanon siihen saakka, kunnes hallinto-oikeus on lainvoimaisesti ratkaissut valitusasiat tai hallinto-oikeus sitä ennen mahdollisesti toisin määrää.

Ympäristö- ja lupajaosto poisti 12.10.2023 tekemillään päätöksillä myönnetyt rakennuslupapäätökset sekä aloittamisoikeuspäätökset hallintolain 50 §:n nojalla.

Helsingin hallinto-oikeus on antanut asiassa päätöksen 27.10.2023. Asian käsittely hallinto-oikeudessa raukeaa, koska viranomainen on poistanut valituksenalaiset päätökset eikä valittajilla näin ollen ole enää oikeussuojan tarvetta nyt kysymyksessä olevien lupapäätösten osalta.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös on erillisenä liitteenä.

Vaasan hallinto-oikeus (Vaasan HaO)

Vaasan hallinto-oikeuden päätös numero 1265/2023

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 1265/2023 12.10.2023 (Dnro 767/03.04.04.19/2022) hylännyt DP Recycling Oy:n valituksen koskien ympäristö- ja lupajaoston päätöstä 25.11.2021 (252 §) ympäristönsuojelulain mukaisen kiellon antamisesta ja uhkasakon asettamisesta koskien yrityksen toimintaa osoitteessa Sienitie 46 00760 Helsinki. Määräyksen perusteena oli jatkuva, yrityksen jätelain 100 §:n mukaisesta ilmoituksesta poikkeava ja ympäristölupaa edellyttävä toiminta ko. toimipisteessä. Valitusaika päättyy 13.11.2023.

DP Recycling Oy on asetettu konkurssiin 19.9.2023 ja toiminta Sienitie 46:n toimipisteessä on paikan päällä tehdyn tarkastuksen perusteella loppunut.

Vaasa hallinto-oikeuden päätös on erillisenä liitteenä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös numero 275/2023

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään antanut ympäristöluvan Helsingin kaupungin ruoppaus- ja maamassojen välivarastointi- ja esikäsitteilyalueen toiminnalle osoitteessa Parrukatu 1–3 toimintansa lopettavan Helen Oy:n Hanasaaren voimalaitoksen alueelle. Helsingin ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen 13.4.2023 antama lausunto on pääpiirteissään huomioitu päätöksessä

09.11.2023

Luvan mukaisia jätteiden käsittelytapoja ovat välppäys, kuivaus, stabiointi ja pulverointi. Lähimmät asuinalueet sijaitsevat 150–300 m etäisyydellä. Päätöksessä rajataan erityisen meluavat toiminnot, kuten välppäys ja pulverointi arkipäiviin klo 7.00–18.00. Lisäksi melulle on asetettu mitattavat raja-arvot asuinrakennusten oleskelualueille. Alueelta käsittelyn jälkeen mereen johdettavan veden sisältämille haitta-aineille ja pH-arvolle on asetettu pitoisuusraja-arvot. Jätehuoltoa ja toiminnasta aiheutuvia päästöjä on tarkkailtava esitetyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Toiminnan vaikutuksia meriveden laatuun on tarkkailtava Uudenmaan ELY-keskuksen 22.6.2023 antamallaan päätöksellä hyväksymän Kruunuvuorenselän rantarakentamisen yhteistarkkailuohjelman mukaisesti. Kaupungin on asetettava 900 000 euron kiinteä vakuus jätehuollon varmistamiseksi.

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Valitusaika päättyy 27.11.2023.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös on erillisenä liitteenä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 272/2023

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään myöntänyt ympäristöluvan Helen Oy:n Myllypuron lämpökeskuksen toiminnan olennaiselle muutokselle. Toiminnan olennainen muutos koskee kattiloiden K1 ja K2 käytön jatkamista kattiloiden 10 000 tunnin käyttöiän tultua päätökseen sekä kattiloiden öljykäytön lisääntymistä. Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen 22.11.2023 mennessä.”

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös on erillisenä liitteenä.

Kaupunginkanslia

Voimaan tullut asemakaava: Kallio, Toinen linja 10

Kaupunkiympäristölautakunnan 8.2.2022 § 69 hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan: Kallio, tontti 11302/9, piirustus nro 12716, Toinen linja 10.

HEL 2021-001405

Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksestä valitettiin. Helsingin hallinto-oikeus on 17.3.2023 hylännyt valituksen. Korkein hallinto-oikeus päätöksellään 19.10.2023 ei ole myöntänyt valituslupaa.

09.11.2023

[Asemakaavamuutoksen kartta, piirustus nro 12716](#)

[Asemakaavamuutoksen selostus, piirustus nro 12716](#)

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Elen Sööt, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 52233
elen.soot(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 23.10.2023
- 2 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 27.10.2023
- 3 Vaasan HaO Päätös 12.10.2023
- 4 Etelä-Suomen aluehallintovirasto päätös 20.10.2023
- 5 Etelä-Suomen aluehallintovirasto päätös 16.10.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Elen Sööt, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 52233
elen.soot(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 23.10.2023
- 2 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 27.10.2023
- 3 Vaasan HaO Päätös 12.10.2023
- 4 Etelä-Suomen aluehallintovirasto päätös 20.10.2023
- 5 Etelä-Suomen aluehallintovirasto päätös 16.10.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 161

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston kokoukset keväällä 2024

HEL 2023-012464 T 00 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti, että jaoston kokoukset kevätkaudella 2024 pidetään torstaisin klo 16.15 seuraavina päivinä, ellei erikseen toisin päätetä:

päivä	päivämäärä	klo	viikko
to	18.1.2024	16.15	3
to	1.2.2024	16.15	5
to	15.2.2024	16.15	7
to	29.2.2024	16.15	9
to	14.3.2024	16.15	11
to	28.3.2024	16.15	13
to	11.4.2024	16.15	15
to	25.4.2024	16.15	17
ke	8.5.2024	16.15	19
to	23.5.2024	16.15	21
to	6.6.2024	16.15	23
ke	26.6.2024	16.15	26
to	15.8.2024	16.15	33

Samalla kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti, että syyskauden 2024 ensimmäinen kokous pidetään torstaina 15.8.2024 klo 16.15.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto totesi, että jaoston puheenjohtaja voi asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn vuoksi peruuttaa kokouksen tai muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenet ja varajäsenet

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännön 29 luvun 2 §:n mukaan toimielin kokoontuu päättämääräaikoina sekä lisäksi puheenjohtajan kutsusta. Toimielimen puheenjohtaja voi asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn vuoksi peruuttaa kokouksen tai muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä.

Ottaen huomioon kaupunginvaltuuston ennalta päätetyt kokoukset, kaupunginhallituksen ja kaupunkiympäristölautakunnan kokousrytmit sekä päätettävien asioiden määrän esittelijä ehdottaa, että jaoston kokoukset pidetään joka toinen viikko parittomina viikkoina torstaisin.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenet ja varajäsenet

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

09.11.2023

Asia/3

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus
Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Hallinto ja tukipalvelut

§ 162

Elintarvikepetokset – kartoitus maahantuotujen elintarvikkeiden myynnissä havaitusta petoksellisesta toiminnasta

HEL 2023-012519 T 00 04 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi liitteen 1 mukaisesti julkaisun Elintarvikepetokset - kartoitus maahantuotujen elintarvikkeiden myynnissä havaitusta petoksellisesta toiminnasta.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli hygieenikkoeläinlääkäri Pia Haltiala. Asian-
tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Pia Haltiala, hygieenikkoeläinlääkäri, puhelin: 31034710
pia.haltiala(a)hel.fi

Liitteet

1 Elintarvikepetokset - kartoitus maahantuotujen elintarvikkeiden myynnissä havaitusta petoksellisesta toiminnasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ruokavirasto

Etelä-Suomen Aluehallinto-
virasto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin elintarviketurvallisuusyksikkö toteutti vuonna 2022 valvontaprojektin, joka keskittyi elintarvikepetoksiin. Projektissa oli tarkoitus selvittää, miten paljon elintarvikepetoksia tai petoksellista toimintaa esiintyy maahantuontia harjoittavien tai maahantuotuja elintarvikkeita pääasiallisesti myyvien toimijoiden keskuudessa.

EU:n tai Suomen lainsäädännössä ei määritelty termiä elintarvikepetos. EU on määritellyt seuraavat vaatimukset elintarvikepetokselle (agri-food fraud): EU-säännösten rikkominen, kuluttajien harhaanjohtaminen, taloudellinen hyöty, tahallisuus.

Tarkastuksia tehtiin 13 tukku- tai vähittäismyymälään, jotka maahantuovat itse elintarvikkeita Suomeen tai myyvät pääasiassa muiden toimijoiden maahantuomia elintarvikkeita. Tarkastuskohteiksi valikoitui etenkin kohteita, joissa on havaittu puutteita pakkausmerkinnöissä ja jäljitettävyydessä aikaisemmin. Pakkausmerkinnöissä on eniten puutteita toimijoilla, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi ja lisäksi ko. toimijoiden asiakaskunta on useimmiten pääosin muun kuin suomen- tai ruotsinkielisiä.

Projektissa tarkastettiin elintarvikkeiden pakkausmerkintöjä ja jäljitettävyyttä. Tarkastetuista kohteista lähes kaikissa (11 myymälää) oli puutteita suomen- ja/tai ruotsinkielisissä merkinnöissä ja vain kahdessa kohteessa katsottiin suomen- ja ruotsinkielisten merkintöjen olevan riittävät. Tuotteissa on yleensä merkinnät muilla kielillä kuten esimerkiksi saksaksi, hollanniksi, arabiaksi tai englanniksi, riippuen tuotteiden hankintamaista. Monet toimijat tuovat myös itse tuotteita Ruotsista, jolloin pakkausmerkinnät löytyvät ruotsin kielellä mutta suomenkieliset merkinnät puuttuvat.

Lisäksi tarkastettiin pakollisia pakkausmerkintöjä merkintöjen kielestä riippumatta. Hieman yli puolessa toimipaikoista oli puutteita tuotteiden pakollisissa pakkausmerkinnöissä. Vain noin joka kolmannessa myymälässä pakolliset pakkausmerkinnät olivat kunnossa. Yleisimmät puutteet liittyivät varoitusmerkintöjen puutteisiin, kuten hunajassa varoitusmerkintä ei alle 1-vuotiaille tai tietyistä elintarvikkeiden väriaineista lapsille. Päiväysmerkintöjen puutteet liittyivät pääasiassa päiväyksen muotoon. Osassa tuotteita päiväykset oli ilmoitettu arabialaisen kalenterin mukaan, mikä ei ole EU-lainsäädännön mukaista. Päiväysmerkintöjä muuttamista ei kuitenkaan havaittu yhdessäkään tarkastetussa kohteessa.

Tuotekohtaiseen tarkasteluun valittiin kustakin myymälästä 5 - 10 tuotetta pakkausmerkintöjen osalta. Tuotteita tarkastettiin yhteensä 63 kpl. Noin puolesta tuotteita puuttuivat suomen- ja ruotsinkieliset merkinnät kokonaan. Neljänneksellä merkinnät olivat osin puutteelliset vaadituilla kielillä ja neljänneksellä merkinnät olivat asianmukaisesti molemmilla kielillä.

Tarkastuksissa todettiin yleisesti, että toimijat eivät pysty tarkastuksella osoittamaan kaikkien myytävien elintarvikkeiden jäljitettävyyttä. Toimijoita pyydettiin esittämään jäljitettävyyssiakirjat paikan päällä, mutta tämä osoittautui käytännössä vaikeaksi. Vain kolmella myymälällä oli esittää asiakirjoja paikan päällä. Toimijoilta edellytettiin asiakirjojen toimittamista tarkastusta seuraavaan arkipäivään mennessä. Osaa toimijoista jouduttiin kehottamaan toistuvasti ja yksi toimija ei toimittanut jäljitettävyyssiakirjoja lainkaan kehoituksista huolimatta.

Asiakirjoja ei saatu kaikista tuotteista tai toimitettua asiakirjaa ei voitu yhdistää tuotteeseen. Vain 54 %:lle tuotteita toimijat toimittivat asiakirjat. Nämä asiakirjat tarkastettiin ja niistä 79 %:ssa pystyi todentamaan tuotteen jäljitettävyyden. Asiakirjoista 21 %:ssa todettiin puutteita. Puutteina oli yleensä tuotteen asiakirjan puuttuminen, tuotteen puuttuminen esitetystä asiakirjasta tai tuotetta ei ollut mahdollista yhdistää asiakirjaan olemassa olevilla tiedoilla.

Elintarvikepetoksia esiintyy myös Suomessa, ja niiden paljastuminen lisääntyy sitä mukaa kuin valvoja koulutetaan asiaan enemmän. Petosten havaitseminen vaatii kokemusta ja kykyä arvioida epätavallisia piirteitä toiminnassa. Havaitseminen vaatii uskallusta kyseenalaistaa toimijan esittämiä väittämiä ja asiakirjoja. Tällaiset tarkastukset vievät enemmän aikaa, mitä ei ole huomioitu nykyisessä suunnitelmallisessa valvonnassa. Myös kuluttajien on syytä kiinnittää huomiota elintarvikkeiden pakkausmerkintöihin, laatuun ja toimijoiden toimintatapoihin.

Toimijoiden ohjausta ja neuvontaa on jatkettava edelleen, jotta tietoisuus vaatimuksista lisääntyy ja myös toimijat oppivat itse huomaamaan mahdolliset heihin kohdistuvat petosrytykset. Viranomaisyhteistyötä harmaan talouden torjunnaksi on tarpeen vahvistaa edelleen, kuten esimerkiksi ilmoittamalla veroviranomaiselle tarkastushavainnosta entistä useammin.

Julkista keskustelua elintarvikepetoksista on ylläpidettävä ja tuotava esiin erilaisia tapauksia. Tavallinen kuluttaja toimii myös elintarvikevalvonnan silminä, joka voi välittää havaintonsa viranomaisille.

Esittelijä

yksikön päällikkö

09.11.2023

Asia/4

Riikka Åberg

Lisätiedot

Pia Haltiala, hygieenikkoeläinlääkäri, puhelin: 31034710
pia.haltiala(a)hel.fi

Liitteet

1 Elintarvikepetokset - kartoitus maahantuotujen elintarvikkeiden myyn-
nissä havaitusta petoksellisesta toiminnasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ruokavirasto

Etelä-Suomen Aluehallinto-
virasto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

§ 163

Patterimäen luonnonsuojelualueen perustaminen sekä hoito- ja käyttösuunnitelma

HEL 2023-011142 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Patterimäen luonnonsuojelualueen perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamista vuosille 2024 - 2033.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli ympäristötarkastaja Jere Salminen. Asian-
tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jere Salminen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Patterimäen luonnonsuojelualueen rajaus
- 2 Hoito- ja käyttösuunnitelma 2024-33
- 3 Patterimäen luonnonsuojelualue lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
yhdistykset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Patterimäen luonnonsuojelun alueen perustamiseksi

Suojelun perusteet ja tarkoitus

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015 - 2024 (https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/asuminen-jaymparisto/luonto/Luonnonsuojeluohjelma_uusin_2021.pdf) on esitetty luonnonsuojelun alueen perustamista Patterimäelle. Luonnonsuojeluohjelmassa suojelun tarkoituksena on määritellä arvokkaan kallioalueen ja kasvillisuuskohteen monimuotoisuuden säilyttäminen sekä muinaismuistojen säilyttäminen.

Suojeltavaksi esitettävällä alueella täyttyvät luonnonsuojelulain 43 §:ssä mainitut luonnonsuojelun alueen perustamisen yleiset edellytykset: "alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi" ja "alueella on erityistä maisemallista arvoa". Suojelu turvaa alueen arvokkaat kallioedot ja niiden kasvilajiston.

Alueen sijainti ja rajaus

Patterimäki sijaitsee Pitäjänmäen kaupunginosassa, alle puolen kilometrin päässä Espoon rajasta. Alue tunnetaan myös nimellä Pajamäki. Alueen raja seuraa mäkeä ympäröivää ulkoilureittiä. Mäen laelle kulkeva huoltotie on rajattu alueen ulkopuolelle. Lännessä raja on lähellä Raide-Jokeri-radon tunnelin suuaukkoa. Pohjoispuolelle jää Pitäjänmäen juna-asema ja teollisuusalue, eteläpuolelle Pajamäen asuinalue. Idässä yhtenäinen metsä- ja kallioalue jatkuu Pitäjänmäentielle asti.

Suojeltava alue on pääasiassa Raide-Jokerin tunnelin rakentamisen vuoksi selvästi pienempi (3,9 ha) kuin kaupungin luonnonsuojeluohjelman rajaus (5,1 ha). Luonnonsuojeluohjelmassa mainitaan lisäksi Takkatien reunan tilatarpeen selvittäminen tarkemman suojelusuunnittelun aikaisena tehtävänä. Takkatien reunaan jätettiin luonnonsuojelun alueen ulkopuolelle tila mahdolliselle kevyen liikenteen reitille. Samoin Arinatien kohdalla ulkoilureitin luoteispuolinen metsä jätettiin asemakaavoituksen aloitteesta luonnonsuojelun alueen ulkopuolelle vapaammin liikuntaa tai muita vapaa-ajantoimintoja mahdollistavaa viheraluetta varten. Luonnonsuojelun alueen rajaus on esitetty liitteenä 1.

Valmistelu

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö toteutti Patterimäellä vuonna 2022 kasvillisuuskartoituksen, jossa tarkastettiin vuonna 2015 konsulttityönä tehdyssä selvityksessä todettujen kasvie-

09.11.2023

siintymien nykytila. Yksikkö tilasi vuonna 2022 Faunatica Oy:ltä hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on esityksen liitteenä 2. Hoito- ja käyttösuunnitelman teon aikana täydennettiin aiemmin hankittuja kasvillisuus-tietoja.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten kutsuttiin koolle talvella 2022 ohjausryhmä, johon kuului edustajia kaupunkiympäristön toimialalta ympäristöpalveluista, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalveluista, asemakaavoituksesta, liikenne- ja katusuunnittelupalveluista ja yleiset alueet -palveluista sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ulkoilupalveluista, Staran ympäristönhoidosta ja kaupunginmuseosta. Ryhmä koontui kolme kertaa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmasta järjestettiin 31.8.2022 verkossa kaikille avoin yleisötilaisuus, jossa oli mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa ja esittää kysymyksiä alueesta. Suunnitelma oli ennen tilaisuutta nähtävillä kaupungin verkkosivuilla.

Luonnonsuojelualueen perustamisesityksestä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta pyydettiin kannanotto Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä (Helsy), Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringalta, Pajamäki-seura ry:ltä sekä Pitäjänmäki-seura ry:ltä. Pajamäki-seura jätti kannanoton. Kannanoton sisältö ja vastine on esitetty jäljempänä perustamisesityksessä.

Kiinteistötiedot ja omistus

Tuleva luonnonsuojelualue sijaitsee Helsingin kaupungin omistamalla kiinteistöllä 91-428-3-2 "Reimars". Lainhuutotodistus on esityksen liitteenä 3.

Kaavoitus ja muut aluesuunnitelmat

Suunnitellulla luonnonsuojelualueella on suurimmaksi osaksi voimassa asemakaava 4666 vuodelta 1960 ja Raide-Jokerin tunnelin kohdalla kaava 12434 vuodelta 2018. Lisäksi kaavassa 5697 vuodelta 1965 on osoitettu mäelle maanalainen tila. Kaavassa 4666 luonnonsuojelualueen kohdalla on merkintä P eli puistoalue. Kaavassa 12434 tunnelin yläpuolinen alue on osoitettu lähivirkistysalueeksi, jonka sotahistoriaan liittyvät rakenteet ovat suojeltuja (VL/s-1).

Helsingin yleiskaavan 2016 oikeusvaikutteisessa kaupunkiluontokartassa Patterimäki on merkitty luonnonsuojeluohjelman rajausta noudattaen suojeltavaksi tarkoitetuksi alueeksi. Konalan ja Pitäjänmäen aluesuunnitelmaluonnoksessa 2018 - 2027 ja sen kohdekortissa todetaan,

että Patterimäelle perustettavaa luonnonsuojelualuetta hoidetaan laadittavan hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti.

Luonnon monimuotoisuus

Luontotyypit ja kasvillisuus

Patterimäellä esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaisia (CR) perinnebiotooppien luontotyyppejä: karuja kallioketoja ja pienruohoke-toja sekä tuoreita heinäniittyjä. Kedot ja niityt ovat niin kutsuttuja uu-sympäristöjä, joilla on merkittävää perinnemaisemalajistoa tai -kasvillisuutta, vaikka niillä ei ole vanhaa karjatalouteen liittyvää maan-käyttöhistoriaa. Kasvillisuudeltaan arvokkaimmat osuudet ovat kehitty-neet kaivantojen reunojen tasanteille ja avokalliopaljastumien reunoille. Alueen eteläosassa kasvillisuus on ainakin osin selvästi kulunut virkis-tyskäytön vuoksi, ja muuallakin risteilee lukuisia polkuja. Kallioilla kas-vaa myös vanhaa männikköä ja kookkaita katajia. Linnoituskaivannois-sa ruohovartislajisto on reheväkasvuista, ja lehtipuuvesakkoa esiintyy runsaasti.

Pohjoisin ja itäisin osa linnoitusalueesta ovat metsäisiä. Koillis- ja län-siosassa metsätyyppi on tuoretta ja lehtomaista kangasta. Itäosassa on tuoretta lehtipuuvaltaista lehtoa ja luoteisosassa kallionaluslehtoa. Ete-läosassa on tuoretta lehtoa, joka vaihettuu paikoin lehtomaiseksi kan-kaaksi. Metsien luonnontila on kohtalainen.

Merkittävä lajisto

Merkittävimpiä tulevalla luonnonsuojelualueella esiintyviä kasvilajeja ovat valtakunnallisesti vaarantunut (VU) keltamatara, Helsingissä erittäin uhanalainen keväthanhikki sekä muuten huomionarvoiset ke-vät- ja ketotädyke, käärmeenlaukka, mäki- ja hietalemmikki, mäkivirvilä, mäkiarho, mäkihorsma, hina, mäkikaura ja pölkkyruoho.

Patterimäellä vuonna 2016 tehdyssä perhosselvityksessä alueelta löy-dettiin valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) sysivökoji ja alueellises-ti uhanalainen (RT) kultapiiskukupussikoi sekä kolme muuta huomionar-voista perhoslajia. Lakialueen kalliokedot arvioitiin potentiaaliseksi eli-nympäristöksi useille muillekin uhanalaisille ja pääkaupunkiseudulla harvinaisille lajeille.

Välittömästi suunnitellun luonnonsuojelualueen länsipuolella sijaitsee Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmässä liito-oravalle määritelty lajin ydinalue. Myös sen itäpuolella samalla metsäalueella on liito-oravan ydinalue. Liito-oravan yhteystarve on määritelty Patterimäen

eteläosan läpi. Luonnonsuojelualueelle on asennettu yksi liito-oravalle tarkoitettu pönttö, joissa ei ole toistaiseksi todettu pesintöjä.

Muinaisjäännös

Ensimmäisen maailmansodan aikana Patterimäelle rakennettiin puolustusasema, joka on osa pääkaupunkiseutua ympäröivää linnoituskettua. Puolustusrakenteet täydentyivät toisen maailmansodan aikana ilmatorjunta-asemalla. Kummankin aikakauden rakenteet ovat mäellä edelleen nähtävissä. Maastoa halkovat useat ensimmäisen maailmansodan ajalta peräisin olevat, suhteellisen hyväkuntoiset ja hyvin ympäristöstään erottuvat taistelu- ja yhdyshaudat. Myös ilmatorjuntapatteriin liittyvät rakenteet ovat säilyneet hyvin.

Ensimmäisen maailmansodan aikainen linnoitusalue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, ja se on suojeltu muinaismuistolailla. Toisen maailmansodan aikana rakennettu ilmatorjunta-asema on määritelty muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Alueen käyttö ja saavutettavuus

Patterimäki ja sen lähiympäristö ovat aktiivisessa virkistyskäytössä. Virkistäytyjiä houkuttelevat kulttuurihistoria, luontoarvot, rauhallisuus ja mäeltä erityisesti länteen avautuvat pitkät näkymät. Aluetta käytetään muun muassa oleskeluun, ulkoiluun ja koirien ulkoilutukseen. Ulkoilijat kulkevat lähinnä kävellen mutta myös maastopyöräilijät käyttävät aluetta.

Patterimäkeä ympäröi ulkoilureitti. Selvästi aktiivisimmin alueelle saapumiseen käytetyt reitit ovat ulkoilureittien jatkeeksi muodostuneet polut kaakossa, etelässä ja lounaassa. Mäen päälle johtaa pohjoisesta Takkatieltä autolla ajettava huoltotie, jota pitkin kuorma-autot kulkevat täyttämään maan alle rakennettuja hiekkasiiloja.

Virkistäytyjät hakeutuvat pääasiassa länsirinteelle, jossa on muutama huonokuntoinen penkki ja etelärinteelle, jossa on istuskeluun soveltuvia loivia kalliopintoja. Itärinne toimii lumisena aikana mäenlaskupaikkana. Kovan käytön takia maanpinta on erittäin kulunutta. Aluskasvillisuus on monin paikoin tallautunut pois. Avoimilla alueilla kulku on hajautunutta eikä selkeästi hahmotettavaa polkuverkostoa ole. Maastopyöräilijöiden jättämiä jälkiä ei ole maastossa juurikaan havaittavissa, joten maastopyöräily vaikuttaa olevan alueella suhteellisen vähäistä.

Alueella on poltettu luvattomasti nuotioita, ja osa linnoituksen suoja-
huoneista on huomattavan epäsiistissä kunnossa. Suojahuoneita on sotkettu graffitein ja irtoroskin ja niihin on kannettu jopa huonekaluja.

09.11.2023

Alueelle on perustettu yhtenä OmaStadi -osallistavan budjetoinnin hankkeena ”Mobiilisti lähiluontoon – Patterimäen mobiililuontopolku”. Se noudattaa mäkeä kiertävää ulkoilureittiä ja mäen päälle nousevaa huoltoreittiä eikä poikkea poluille. Luontopolkuun liittyy myös opastaulu ulkoilupolun varrella alueen koillisosassa. Alueelle on pystytetty aiemmin myös neljä muuta opastaulua, joita on töhritty ja joista osassa ei ole enää edes opasteita. Mäen päällä on kolme huonokuntoista penkkiä. Patterimäellä ei ole valaistusta eikä virkistystä varten rakennettuja kulunohjausrakenteita kuten portaita, siltoja tai päällystettyjä reittejä. Ulkoilijat käyttävät jonkin verran puolustusrakenteisiin kuuluvia betoniportaita. Turvallisuutta on parannettu paikoin kaivantojen reunoilla suojakaiteilla. Tähtitieteellinen yhdistys Ursan ja Helsingin kaupungin yhteistyössä vuonna 1992 toteuttaman aurinkokuntamallin aurinko sijaitsee mäen laella ja Merkurius toisaalla suunnitellulla luonnonsuojelualueella. Mallin kauimmat planeetat sijaitsevat 11 kilometrin päässä Patterimäestä.

Alue on hyvin saavutettavissa julkisen liikenteen avulla. Lähimmät julkisen liikenteen pysäkit ovat Pitäjänmäen juna-asema koillisessa ja Pajamäen bussipysäkki etelässä. Lisäksi Pitäjänmäentietä kulkee useita bussilinjoja. Raide-Jokerin lähimmät pysäkit ovat Talin siirtolapuutarha idässä ja Vermo lännessä. Lähin paikoitusalue on juna-aseman liityntäparkki.

Uhkatekijät

Patterimäen lähistölle on suunniteltu uutta asuinrakentamista, ja alueen virkistyskäyttöpaineen voidaan odottaa lisääntyvän. Lisääntyvä käyttö voi johtaa entistä voimakkaampaan kasvillisuuden kulumiseen. Myös linnoitusten töhriminen ja vahingoittumisen riski sekä luvattomien nuotioiden poltosta aiheutuva maastopalojen vaara kasvanevat kävijämäärien noustessa.

Perinnebiotooppikasvillisuutta uhkaa rehevöityminen ja umpeenkasvu, jos alueella tehtyjä hoitotoimia ei jatketa. Rehevöityminen ja umpeenkasvu heikentävät myös pölyttäjiä ja muiden ketojen hyönteisten elinoloja. Lisäksi hoitotoimien puute on uhka linnoitusrakenteiden säilymiselle.

Alueella tavataan useita haitallisia vieraskasvilajeja, esimerkiksi ko-mealupiinia, joka levitessään vie kasvumahdollisuudet kotimaisilta keto- ja niittykasveilta.

Luonnonhoidon suunnitelma

Patterimäen luonnonhoidon keskeisenä tavoitteena on keto- ja niittykasvillisuuden monimuotoisuuden ja siitä riippuvaisen hyönteislajiston turvaaminen. Helsingin kaupunki on hoitanut linnoitusaluetta arvoniittynä vuodesta 2006 lähtien niittämällä, raivaamalla puiden taimia ja pensaikkoa sekä poistamalla vieraslajeja. Samoja toimenpiteitä tehdään edelleen vuosittain. Niitto- ja raivausjäte kerätään pois. Vieraslajeja torjutaan erikseen ja lisäksi rajoitetaan tiettyjä kotimaisia kasveja (maitohorsma, koiranputki, nokkonen, pujo, hietakastikka ja pelto-ohdake), jotka ovat Patterimäellä ongelmallisia kasvillisuuden monimuotoisuuden kannalta.

Niitossa aletaan toteuttaa niittokiertoa, jossa vähintään puolet tietyistä perhosten ravintokasveista jätetään vuosittain niittämättä. Näin taataan ravinnon riittävyys niiton aikana toukkavaiheessa oleville perhosille. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ehdotetaan myös vanhojen mäntyjen kaarnan vioittamista, mikä parantaisi eräiden tällaisissa puissa elävien, uhanalaisten perhosten toukkien ja muiden harvinaisten hyönteisten elinmahdollisuuksia.

Linnoitukseen liittyvät kaivannot pidetään avoimena puita poistamalla ja pensastoa säännöllisesti raivaamalla. Tämä ehkäisee myös mahdollisia tapaturmia virkistyskäytössä.

Keto- ja niittyaluetta ympäröivät metsät jätetään luonnontilaan. Alikasvosta ei käsitellä lukuun ottamatta näkyvyyttä reiteillä parantavaa harvennusta tai raivaamista. Tavoitteena metsissä on luonnontilaisen kaltaisen puuston rakenne.

Virkistyskäytön suunnitelma

Patterimäelle osoitetaan selkeä reitistö, ja ohjeistetaan sekä kävelijöitä että maastopyöräilijöitä pysymään merkityillä poluilla. Kulun ohjaamisella hillitään kasvillisuuden kulumista ja pyritään palauttamaan kasvilisuutta kuluneille paikoille. Merkityt polut ohjataan kulkemaan mäen halki siten, että ne liittyvät luontevasti mäen ympäri kulkevaan ulkoilu-reittiin. Polkujen voimakkaasti kuluneita kohtia vahvistetaan pohjustamalla niitä kivimurskeella tai puuhakkeella. Asiaton autoilu mäen laelle johtavalla huoltotiellä estetään puomilla. Maastonmuodoista ja puolustusrakenteen luonteesta johtuen alueelle ei ole mahdollista järjestää esteetöntä kulkua.

Pääpolulle tehdään kulkua helpottavia ja maaston kulumista estäviä rakenteita, mm. kolmeen kohtaan maastoportaat. Pääpolun varteen lisätään myös tarvittavat suojakaiteet niihin kohtiin, joissa pudotus voi olla vaarallinen. Mäen huipulle asennetaan pyöräteline. Olemassa olevat penkit uusitaan ja rakennetaan kaksi penkkiä lisää.

Huonokuntoiset pääopastaulut poistetaan. Mobiililuontopolusta kertova taulu säilytetään yhtenä pääopastauluna. Alueelle pystytetään neljä uutta kartallista pääopastaulua eniten käytettyihin saapumissuuntiin ja mäen laelle. Lisäksi sijoitetaan kohdeopastauluja mäen lakialueelle ja kaksi rauhoitustaulua etelärajalle polkujen yhteyteen. Pääopasteissa on esitetty lyhyesti tietoa alueen tärkeimmistä luontoarvoista ja muinaisjäänneksestä sekä tärkeimmät rauhoitusmääräykset. Kohdeopasteet antavat lisätietoja alueen erityisarvoista, ja rauhoitustaulujen tehtävänä on tiedottaa rauhoitusmääräyksistä.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen;
- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen tai muuttaminen;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- tulenteko, telttailu ja muu leirytyminen sekä muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölaajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista;
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkieläinten irti pitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- marjojen ja ruokasienten poimiminen; tonttien,
- ulkoiluteiden ja polkujen ylläpitoon ja turvallisuuteen liittyvät toimet;
- haitallisten vieraslajien torjunta;
- alueella sijaitsevien kiinteiden muinaisjäänneiden tutkiminen ja kunnostus sekä muut muinaisjäänneiden suojelun ja hoidon kannalta

- tarpeelliset toimenpiteet Museoviraston ja ELY-keskuksen suostumuksella sekä hoito- ja käyttösuunnitelmaa noudattaen;
- luonnonsuojelualueen rakennepiirteiden ja lajiston kartoittaminen;
  - ELY-keskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisien toimenpiteiden toteuttaminen sekä
  - virkistyskäytölle vaarallisten puiden kaataminen ELY-keskuksen suostumuksella.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueen koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen luonnonsuojelun, käytön tai tutkimuksen tai muinaismuiston hoidon kannalta.

5. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi ja virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

Kustannusarvio

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttaminen edellyttää investointeja, joiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 275 000 euroa. Käytön ohjaamiseen ja opastukseen tarvittavat investoinnit maksavat arviolta noin 265 000 euroa. Jatkuvan kunnossapidon ja hoidon kuten kasvillisuuden niiton ja vieraslajien poiston vuosittaiset kustannukset vaihtelevat. Jatkuvan kunnossapidon ja hoidon keskimääräisiksi vuosittaisiksi kustannuksiksi on arvioitu 60 000 euroa.

Kannanotot

Pajamäki-seura ry:

Pajamäki-seura kannattaa lähtökohtaisesti luonnonsuojelualueen perustamista Patterimäen laelle, mutta pitää suunniteltua alueen rajausta valitettavan suppeana erityisesti liito-oravaa ajatellen. Esityksessä rajana toimivan ulkoilutien ulkopuolelle ulottuvana luonnonsuojelualue turvaisi yhdistyksen mielestä paremmin liito-oravan liikkumismahdollisuudet. Pajamäki-seura muistuttaa myös luonnonsuojeluohjelmaan ja yleiskaavan kaupunkiluontokarttaan merkityn luonnonsuojelurajauksen supistumisesta Patterimäen länsiosassa Raide-Jokerin Patterimäen alittavan tunnelin rakentamisen takia. Samalla menetettiin myös suuri

09.11.2023

osa liito-oravan ydinalueesta ja harvinaislaatuinen kalliojyrkänne sekä kavennettiin Patterimäen ja Talin välistä viherkäytävää.

Pajamäki-seura toteaa, että Patterimäen itäpuolelle suunnitteilla olevat uudet kerrostalot uhkaavat Patterimäen lännenpuoleista metsää ja siellä sijaitsevaa liito-oravan ydinaluetta. Yhdistys huomauttaa myös kasvavan asukasmäärän lisäävän metsän virkistyskäyttöä ja kulumista.

Pajamäki-seura pitää pulkkamäen säilyttämistä hyvin tärkeänä nykyisellä paikallaan Patterimäen itäisessä rinteessä. Yhdistys on huolissaan pulkalla laskun estymisestä hoito- ja käyttösuunnitelmassa suunniteltujen, rinteeseen rakennettavien portaiden vuoksi. Pajamäki-seura arvioi lisäksi, että maasto pulkkamäen kohdalla ei ole kävelyn, maastopyöräilyn tai pulkkailun vuoksi kulunut tai muuten muuttunut merkittävästi vuosiin, ellei vuosikymmeniin.

Vastine:

Patterimäen alueella nyt perustettavaksi esitettävän luonnonsuojelun läheisyydessä on tapahtunut viime vuosina runsaasti luontoarvoihin vaikuttaneita muutoksia, kuten kannanotossa esitetään. Tämän esityksen yhteydessä on aiheellista vastata kannanottoon nyt esitettävän luonnonsuojelun rajaamisen osalta nykytilanteessa.

Luonnonsuojeluohjelmassa tulevat luonnonsuojelun alueet on rajattu suurpiirteisesti. Tarkka raja on tarkoitus määrittellä perustamisesityksen sekä hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelun yhteydessä. Luonnonsuojeluohjelmassa on ennakoitu rajauksen tarkistamisen tarvetta: ”Takkatien reunan tilatarve selvitetään tarkemman suojelusuunnittelun yhteydessä”. Esitetty suojelurajaus vastaa kuitenkin Patterimäen pohjoisosassa melko tarkasti luonnonsuojeluohjelman rajausta. Raide-Jokerin tunnelin rakentamisen seurauksena menetettyä Patterimäen länsirinnettä ei voi korvata laajemmalla luonnonsuojelurajauksella Patterimäellä, koska samanlaista elinympäristöä ei alueella ole enempää.

Luonnonsuojelun alueen rajauksen tarkastelussa Takkatien reuna-alueesta todettiin, että reunaan on syytä jättää tilaa tulevalle kevyen liikenteen väylälle. Lisäksi reuna-alue, joka voimassa olevan asemakaavan mukaan on muun Patterimäen alueen tapaan puistoaluetta (P), on tarkoitus säilyttää vapaammin virkistystä varten suunniteltavana alueena tulevaisuudessakin. On odotettavissa, että viereinen Takkatien ja junaradan välinen alue voitaisiin suunnitella osittain myös asumiselle. Takkatien viereistä metsikköä ei siksi osoiteta luonnonsuojelun alueeksi ainakaan tässä vaiheessa, vaan sen mahdollinen käyttö uutta aluetta palvelevana puistona sekä vaikutukset liito-oraviin jätetään arvioitavaksi tulevassa asemakaavoituksessa.

Pajamäki-seuran huoli liito-oravan ydinalueiden ja liikkumismahdollisuuksien heikkenemisestä on alueen lähihistoria ja meneillään oleva alueen itäosan kaavoitus huomioiden hyvin ymmärrettävä. Esittelijä arvioi kuitenkin, että liito-oravan liikkumisreitit säilyvät Patterimäellä ainakin lähitulevaisuudessa ennallaan, koska Raide-Jokerin radan lähiympäristössä ja mäen itäosaan mahdollisesti rakennettavalla uudella asuinalueella sijaitsevien liito-oravan ydinalueiden sekä suunnitellun luonnonsuojelualueen välille ei ole suunniteltu maankäytön muutoksia. Virkistysmetsiin ei ole myöskään suunniteltu liito-oravan liikkumista vaarantavia hakkuita.

Patterimäen käyttö pulkkamäkenä on huomioitu hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikön hoito- ja käyttösuunnitelmasta järjestämässä verkkotilaisuudessa Patterimäen lähiasukkaat esittivät saman huolen pulkkamäen tulevaisuudesta kuin Pajamäki-seura kannanotossaan. Asukkaiden mielipiteen huomioimiseksi konsultti teki tilaisuuden jälkeen asukasedustajan kanssa maastokäynnin kohteeseen, ja suunniteltujen portaiden paikkaa siirrettiin niin, että rinneessä voi myös jatkossa laskea hyvin mäkeä.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tehdyt muutokset

Suojelualueen rajaukseen tai hoito- ja käyttösuunnitelmaan ei tehty muutoksia kannanoton johdosta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jere Salminen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Patterimäen luonnonsuojelualueen rajaus
- 2 Hoito- ja käyttösuunnitelma 2024-33
- 3 Patterimäen luonnonsuojelualue lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
yhdistykset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 164

Rakennuslupahakemus, terveys- ja hyvinvointikeskuksen (käyttö- tarkoitusluokka 0610) rakentaminen ja aloittamisoikeus, 4219/1, Sa- lomonkatu 8, Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristö RYA, Tilat- palvelu

HEL 2023-010158 T 10 04 03

Facta 4-188523-A, Lupapiste LP-091-2022-10618

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalle Tilat-palveluille haetun rakennusluvan ja aloittamisoikeuden liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 4-1885-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Luvan hyväksymisen yhteydessä kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto edellytti, että liikennesuunnittelu ja lautakunta huolehtivat aukion jatkosuunnittelun yhteydessä, että aukiolla on terveyskeskuksen asiakkaiden tarpeisiin riittävästi saattoliikenteen paikkoja sekä liikuntaesteisten pysäköintipaikkoja terveyskeskuksen sisäänkäynnin lähellä.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitus-
taululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Käsittely

Vastaehdotus:

Saana Rossi: Luvan hyväksymisen yhteydessä kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto edellyttää, että liikennesuunnittelu ja lautakunta huolehtivat aukion jatkosuunnittelun yhteydessä, että aukiolla on terveyskeskuksen asiakkaiden tarpeisiin riittävästi saattoliikenteen paikkoja sekä liikuntaesteisten pysäköintipaikkoja terveyskeskuksen sisäänkäynnin lähellä.

Kannattaja: Lea Saukkonen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti yksimielisesti hyväksyä Saana Rossi vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

09.11.2023

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Petri Neuvonen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22062
petri.neuvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 7 k)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää myöntää Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalle Tilat-palveluille haetun rakennusluvan ja aloittamisoikeuden liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 4-1885-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitustaululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset. Poikkeamiset asemakaavasta ja muista rakentamisen säädöksistä ovat vähäisiä ja perusteltuja. Naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 117 §, 117 a-j ja l §, 125 §, 133 §, 135 §, 144 § ja 175 §.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Petri Neuvonen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22062
petri.neuvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 7 k)

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 12.10.2023 § 149

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 28.09.2023 § 140

09.11.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 159, 160, 161, 162 ja 163 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 164 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa
- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistaja ja haltija
- sellaisen kiinteistön omistaja ja haltija, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- kunta
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun päätös on julkisanon jälkeen annettu.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

09.11.2023

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoituksen valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta

09.11.2023

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiainn yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

09.11.2023

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Saana Rossi
puheenjohtaja

Elen Sööt
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Lea Saukkonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 13.11.2023.